

ФЛАН-ГАЗЕТА

Ч. 2

Р. КІПЛІНГ.

«БРАТИ МОУГЛІ»

(ОПОВІДАННЯ З ЖИТТЯ ДІТИНИ МІЖ ЗВІРЯМИ)

Р. КІПЛІНГ

Брати Моуглі

(ОПОВІДАННЯ З ЖИТТЯ ДИТИНИ МІЖ ЗВІРЯМИ)

„Brothers Moughli“
(a Kipling translation)

Переклад з англійського

Ч. 2

1948

НЕКАРСУЛЬМ

Накладом Укр. друкарні Га-Іг в Некарсулмі.

Lizenzträger Ignatiw.

Herausgegeben mit Genehm. der Publ. Control OMG Würt.-Baden
Inf. Contr. Div. Heilbronn, 10.9 1947.

Druck: Ukrainische Abteilung Ha-Ig der Druckerei G. Grosskinsky
Neckarsulm.

ЗМІСТ ПОПЕРЕДНЬОГО РОЗДЛУ.

Дія проходить в нетрях Індії, в Сеонійських горах.

В нетрях опиняється дитина, яку залишили батьки, утікаючи від тигра. Вовки, виявивши дитину, забирають її в своє лігво, а пізніше приписують до своєї родини. Її назвали — Моуглі.

Тигр Шер-хан, знавши про присутність дитини, полюб за нею і просить вовків віддати її йому, яко його здобич. Вовки пильно охороняють.

Минуло 11 літ. Дитина-Моуглі ріс і виховувався разом з вовчятами. Найближчі друзі Моуглі — пантера Багіра і ведмідь Балу повчують його законам нетрів, а також про те, що тигр Шер-хан є його ворог.

Шер-хан, використавши старість голови родини вовків Акелі, затоварищував з молодими вовками і підбурював їх проти Моуглі. Багіра пропонує хлопцеві для самооборони піти в близиче село й дістати вогню, чого вовки і тигр дуже бояться. Моуглі дістас вогонь і вовертається на скелю Раді...

— Хто? — спитав Моуглі. — Хіба ми всі шакали, що будемо говорити улесливі речі цьому убивцеві хазяйського товару? Ніхто, крім нас самих, не має права втручатися в наші родинні справи.

Піднялося виття: „Мовчи, людська дитино! Хай говорить він! Він пристав до наших законів“.

Нарешті старі вовки взяли перевагу над усіма голосами:

— Хай говорить Мертвий Вовк!

Коли голова родини не поборе здобичі, його звуть Мертвим-Вовком до смерти, що завжди наступає досить скоро після цього.

Акела стомлено підвів голову.

— Вільна родино, — і ви також, Шер-ханові шакали! На протязі тридцятьох років я був головою вашим і першим на полюванні, і за ввесь той час ніхто з вас не попав у пастку, нікого з вас не поранено.

Тепер я більш не голова вам. Ви знаєте, що проти мене була змова, і я не осилив сарни. Ви знаєте, що запропонували мені вбити її лише для того, щоб впевнитися, чи я справді немічний. Це було зроблено досить спритно. Тепер ви маєте право убити мене тут на Раді. А тому я питано, хто покінчить з Самітним Вовком? Виступати проти мене мусите по-одинці. Це мое право за законом нетрів.

Запанувала на довгий час тиша, бо ніхто з вовків не насмілювався битися з Акелою.

І тоді розлягся рев Шер-хана.

— Е! Хто хоче слухати цього беззубого дурня! Він засуджений на смерть. Поговоримо краще про людську дитину, що вже живе занадто довго. Вільна родино! Дитина належить мені від перших часів. Віддайте її мені. Вже багато років ця дитина своєю присутністю непокоїть наші нетрі. Віддайте мені людську дитину, або я завжди буду тут полювати, і ви не будете мати від мене навіть обгризеної кісточки. — Він — людина, і я ненавиджу його всією моєю істотою.

Тоді більшість родини завила.

Людина! Людина! Що спільногоміж нами і людиною? Хай іде до своїх!

— Щоб підняти проти нас всіх селян? — заревів Шер-хан. — Ні, віддайте його мені. Він — людина, і ніхто з нас не може витримати його погляду.

Акела знову підвів голову і промовив.

— Він єв з нами. Він спав з нами. Він заганяв для нас дичину. Він ні разу не порушив нашого закону.

Крім того, я заплатила за його бика, як приймали його до родини. Звичайно, бик не багато коштує, але ж гонор Багіри чогонебудь вартий і Багіра зуміє оборонити його.

— Бик, що заплатила тому одинадцять літ! — завила родина — що нас обходять кістки, яким минуло вже одинадцять літ?

— Г закон також? — перебила Багіра, вищиривши зуби.

— Не дурно зветесь ви вільною родиною!

— Людська дитина не може належати до родини нетрів! — заревів Шер-хан. — Віддайте її мені!

— Він брат нам з усього, за винятком крові, — почав знову Акела, — а ви хочете його убити! Так, я бачу, що жив я занадто довго. Деякто з вас почав полювати на хазяйський товар, інші ж, за порадою Шер-хана, викрадають серед ночі селянських дітей з під дверей їх хатів. Ви нікчемні боягузи і я буду говорити до вас як до боягузів. Мене постановлено покарати на смерть, і життя моє не має тепер ніякої вартості, а то б я віддав його за життя дитини. Але для того, щоб високо піднести знову гонор і честь нашого роду, я обіцяю, що і трохи не буду захищати себе від ваших нападів, коли ви дозволите дитині піти звідсіль до своїх. Я вмру, не захищаючи себе. Це для родини збереже, принаймні, життя трьох. Більш нічого не можу я зробити; коли ж ви хочете, тó я допоможу вам не вкрити себе соромом, який впаде на вас за смерть брата, що ніякої провини перед вами не має, брата, що прийнятий був до нашої

родини за законом нетрів.

— Він людина, людина він! — вила родина, і багато вовків почали скупчуватись коло Шер-хана, що ляскав хвостом.

— Тепер твоя черга, — промовила Багіра до Моуглі. — Нам не лишається нічого, лише битися.

Моуглі встав, тримаючи горщик у руках.

Він був наче божевільний від злобти та горя, бо вовки ніколи ще не виявляли того, як вони ненавидять його.

— Слухайте! — закричав він. — Досить цього собачого гавкання. Цієї ночі ви багато говорили мені, що я людина, і я почуваю, що це правда. Я не буду теж вас звати своїми братами, а зватиму собаками, як це всі люди роблять. Що ви будете робити, а чого ні — це не вам рішати. Це робитиму я. А щоб ви ліпше зрозуміли — я, людина, приніс сюди чудову квітку, якої ви, собаки, боїтесь.

Він кинув на землю горщик і жар з нього розсипався далеко навколо та запалив кілька купок сухого моху, що запалав відразу ясним полум'ям.

Всі члени родини перелякано поточилися від палаючого вогню.

Моуглі простяг велику суху гілку до полум'я і коли вона зайнілася, він підняв її і почав вимахувати над своєю головою; а вовки, що стояли навколо нього, тримтели від жаху.

— Тепер ти пан і володар, — сказала йому тихенько Багіра. — Визволъ Акелу від смерті. Він завжди був твоїм приятелем.

Старий Акела, лютий вовк, ніколи за все своє життя не просив помочі ні в кого; тепер же він жалібно дивився на Моуглі, що стояв голий, а його довге чорне волосся хвилями спадало йому на плечі. В руках хлопець тримав палаючу гілку, від якої на землі скакали і тримтели тіни.

— Гаразд, — промовив Моуглі, озираючись гордо навколо, я бачу, що ви дійсно собаки. Я піду від вас до своїх людей, коли справді то мої люди. Нетрі для мене вже не існують, і я повинен забути вашу мову, вашу родину; але я чесніший за вас. Я обіцяю, що коли буду між людьми, то не зраджу вас ім так, як ви мене тепер!

Він ударив чогою по гілці і від неї полетіли жарини.

— Ніякої бійки не буде на Раді. Але я маю борг, котрий мушу віддати перед тим, як вийду звідцілъ.

Він наблизився до Шер-хана, що прищуливши сіть, несамовито дивився на полум'я, і вхопив його за підріддя. Багіра пішла слідом за ним про всяк випадок.

— Вставай собако! — Закричав Моуглі. — Вставай, коли людина велить, а то я обсмалю тобі шкіру.

Шер-хан щільно прищулив вуха до голови і заплющив очі, бо горюча гілка була дуже близько.

— Цей убивець людського товару нахвалився, що уб'є мене на раді, коли я був маленьким. Гаразд, я також буду бити собак, як стану людиною. Поворухни тільки вусом, кульгавий, і я заткну червону квітку в твою пельку.

Він ударив Шер-хана гілкою по голові, і Шер-хан жалібно завив і загарчав.

— Ну іди тепер співуча кішка нетрів! Але знай, що коли я ще раз прийду на скелю Ради, тільки вже, як людина, а не як вовк, — то шкура Шер-хана буде в мене на плечах! Якщо Акела хоче жити — хай живе. Ви не посмієте убити його, бо я цього не хочу. А чи довго ще ви будете тут сидіти, висолопивши язики, буцім то ви щось інше, а не собаки, котрих я в цю ж мить прожену? — Ось так! Геть звідси!

Моуглі махнув палаючою гілкою направо і наліво, і вовки побігли, виочи, бо жарини палили їм шкури. Лишилися тільки Акела, Багіра та ще з десяток вовків, прихильних до Моуглі.

І раптом Моуглі відчув у грудях щось дивне, чого до цього часу ніколи не відчував; дух йому сперло і сльози покотилися з очей: він заплакав.

—Що це зі мною? Що це таке? — сказав він. — Мені не хочеться йти з нетрів, і я не розумію, що зі мною робиться. Вмираю я, чи що, Багіро?

— Ні, маленький братику, де тільки сльози; у людей це буває, — відповіла Багіра. — Тепер напевно знати, що ти людина. Нетрі й справді перестали існувати для тебе... Хай ллються вони, Моуглі, бо це тільки сльози.

Моуглі сів і ридав так, що сердець йому наче краялося на частини. До цього часу він ніколи не плакав.

— Ну, промовив він, — піду я до людей, але раніш попрощаюсь з матір'ю.

Він пішов до лігва і знову заплакав, притиснувшись до Вовчиці, а четверо братів його жалібно вили.

— Ви не забудете мене? — запитав Моуглі.

— Ніколи, поки матимемо змогу ходити по сліду, — відповіли брати. — Приходь до піdnіжжя гори, коли будеш людиною, і ми будемо приходити на засіяні поля і

— там будемо бавитись.

— Повертайся швидше! — сказав Вовк-батько. — О, мудре маленьке жабеня, повертайся швидше, бо ми вже стаємо старими, твоя маті і я.

— Приходь швидше,—додала маті,—мій маленький голий сину, бо чуєш ти, людська дитино, — я любила тебе навіть більш, ніж своїх вовченият.

— Авжеж прийду, — відповів Моуглі, — і коли я прийду, то покладу на скелю Ради шкуру Шер-хана. Пам'ятайте про мене! Скажіть усім в нетрях, щоб пам'ятали про мене!

Зоря погасла, коли Моуглі сходив з похилої гори, щоб познайомитись з невідомими істотами, які звуться людьми.

ПОЛЮВАННЯ КОА

Леопард пишається своєю шерстю, буйвол—своїми рогами. А ти будь завжди чистий, бо силу мисливця пізнають з того, як вилискує його шерсть. Якщо сарна скоче вдарити тебе копитами, або буйвол буде загрожувати рогами, не кидай свої справи і не ^{*}біжи оповідати всім! про це, бо це для нас не новина: ми відчули все те раніше, ніж ти народився. Не роби кривди звірячим дітям, що не належать до нашої родини, а дивись на них, як на братів та сестер; хоч діти малі й безсилі, але матір'ю їх може бути й ведмедиця. Не смійся з юнака, що, вбивши перший раз звіра, вихваляється, наче з ним ніхто не може зрівнятися силою і хоробрістю. Хай він думас, як хоче; нетрі безмірно великі; а дитина звіряча занадто мала.

(Казання Балу)

ЛОВЕЦЬКА ПІСНЯ ВОВЧОЇ РОДИНИ

Коли зоря поволі погасає
І крик кози почується здаля,
І сарна в ліс, в зелений ліс тікає,
Коли ніщо не біга, не гуля —
Тоді я йду і чутким вухом
Біжу, лечу за кожним згуком.

Коли зоря поволі погасає,
І крик кози почується здаля,
Іду назад.. Там зграя вже чекає —
І всіх веду на здобич я.
Ми летимо крилатою стрілою,
Все нам скоряється без бою.

Коли зоря поволі погасає,
Наш голос чується здаля,
Наш легкий біг сліду не залишає,
І ніч для нас ясніше дня.
А голос наш?! О, хто його змалює?...
Почнем співати. Хай пісню всяк почве.

* * *

Все, про що ми будемо тут оповідати, трацилося перш, ніж Моуглі вийшов з Сеонійської родини вовків, помстившись над Шер-ханом.

Це відбувалося в ті часи, коли Балу учив його законам нетрів. Великий, поважний, старий мурий ведмідь був дуже задоволений з свого учня; молоді вовки, звичайно, вчилися тільки тим законам нетрів, що стосувалися їх родини, і розбігалися, як тільки вивчали слова з ловецької пісні вовків:

„Нечутні кроки, очі, що бачать в темряві, вуха, що чують найменший згук, — це наші ознаки, за винятком шакала Табаки та гієни, котрих ми ненавидимо“. Але Моуглі, що був людською дитиною, міг вивчити багато більше. Траплялося іноді, що Багіра, чорна пантера, приходила подивитися, як живе її коханий хлопець, і мурчала, притуливши голову до дерева, та слухала, як він викладає свої знання перед Балу. Моуглі чудово лазив по деревах, добре плавав і бігав, а тому Балу вирішив навчити його всіх лісових і річкових законів. Він показував йому, як треба нечутно ламати сухе гілля; що треба казати диким бджолам, коли полізеш до їх вуликів, які висять на деревах дев'ять сажнів заввишки; що казати Манг'у, кажанові, коли він прокинеться опівдні, і як подережати водяних гадюк, що живуть в озерах перед тим, як стрибати у воду. Крім того, Моуглі навчився закликів звірів, що не належали до його родини. Кожний звір, котрому довелося б полювати в чужих володіннях, мусить той заклик повторювати голосно доти, доки не почне відповіді. Заклик той вимовляється так:

„Дозвольте мені тут пополювати, бо я голодний“. А відповідають звичайно так: „Полюй, але не для розваги, а щоб вгамувати голод“.

Тепер Ви розумієте, як багато доводилося вчитись Моуглі, щоб добре все запам'ятати. І треба сказати щиро, що йому страшенно набридло повторювати одне й те саме сотні разів. Але Балу вимагав від нього більше, ніж від інших учнів, і коли Моуглі не здав добре завдань, то Балу частував його добрими стусанами.

Одного разу, коли люто покараний хлопець дуже роззлостиився і втік, Балу сказав Багірі:

— Тому, що він людська дитина, то й мусить вивчити всі закони нетрів.

— Але подивися, який він маленький! — почала заперечувати чорна пантера, котра, напевно б, зовсім розпестила Моуглі, коли б їй доручили його виховувати.

— Як можуть вкладатися в його маленькій голівці такі довгі речення?

— А хіба те, що він малий, перешкодить іншим убить його в нетрях? Ні! Ось чому я хочу його навчити всіх наших законів і б'ю його, звичайно злеген'ка, ніжно, коли він чого не знає, або забуває.

— Ніжно! Хіба ти з твоїми залізними лапами розумієш, що то таке ніжність? — промурчала Багіра. — Сьогодні все обличчя його понівечене через твою ніжність. Ух!

— Краще хай він буде битий моєю лапою, тою лапою, що вміє й голубити його, ніж колись загине через свою несвідомість, — з запалом відповідав ведмідь. — Тепер я вчу його головних закликів, які придадуться йому в обороні від птахів, гадючого кодла і всіх чотириногих, що полюють в нетрях і не належать до нашої родини. Коли він не забуде їх, то у біді йому допоможе усякий, хто живе в нетрях. Хіба за це не варто перетерпіти леген'кі стусані?

— Ну, гараад, але дивися, не вбий людську дитину; пам'ятай, що він не дерев'яний стовп, щоб гостріти на ньому твої туці кігті. А що то за головні заклики? Я, хоч і звикла милувати сама і не прохати ні в кого помилування, але мені цікаво було б знати їх.

Тут Багіра піднесла одну лапу і подивилася з погордою на сині, як криця, гострі пазури.

— Я покличу Моуглі, а він вже скаже тобі, якщо схоче. Ходи сюди, маленький братику!

— У мене в голові так шумить, як на дереві, що все вкрите бджолами, — відповів суворий голосок з дерева і лютий Моуглі зліз додолу. Він додав:

— Я прийшов до Багіри, а зовсім не до тебе, старий ситий Балу.

— Мені це байдуже, — відповів Балу, хоч слова хлопця дошкалили його до живого. — Скажи ж ти перед Багірою ті заклики нетрів, яких вчився сьогодні.

— Головні заклики якої родини? — спітав Моуглі захоплено та радісно передчуваючи, що може визначитись. — В нетрях багато мов. Я знаю їх всі.

— Ти знаєш не все, хлопче, що треба знати, а дуже мало. Вважай на те, Багіро, що вони не мають ніколи почуття подяки до свого вчителя. Не було ще такого, щоб хоч один вовк прийшов до мене і подякував за те, що я його вчив. Ну, скажи заклик ведмежої родини.

— Ми з вами одної крові — ви і я, — промовив Моуглі, і голос його став подібний до голосу ведмедя.

— Гаразд, тепер — птиць.

Моуглі сказав заклик, а потім закричав, як шуліка.

Тепер скажи заклик гадючого кодла, — попрохала Багіра.

У відповідь почулося сичання і свистіння, а потім Моуглі, радіючи, що так вдало відзначився перед Багірою, підстрибнув, заляпав у долоні і плигнув Багірі на спину; сів там та й почав гатити п'ятами по близкучій шерсті, перекривляючи тим часом по різному Балу.

— Добре! Добре! — ніжно промовив мурий ведмідь. — Настане час, коли ти згадаєш мене.

Потім він повернувся до Багіри і почав розповідати їй, як він упрохав Газі, дикого слона, котрий добре знався на законах, навчти Моуглі головним закликам і як Газі ваяв з собою хлопця до озера, щоб почув той заклики гадючого кодла, бо Балу не міг вимовити так, як гадюки, і що тепер вже Моуглі забезпечений від будь-яких прикрайних випадків у нетрях, бо ні гадюка, ні птиця, ні звір не заподіють йому шкоди.

— Тепер йому немає кого боятись, — закінчив Балу, поважно ляпаючи себе по товстому череву.

— Лише його власної родини, — промурчала про себе Багіра, а потім голосно промовила до Моуглі:

— Пожалій же мої ребра, маленький братику! Чого ти так крутишся?

Моуглі ж хотів, щоб вони вислухали його; тому-то він і сіпав за шерсть Багіру, і товк її ногами.

Коли ж обое вони замовкли, він закричав, як тільки міг голосно:

— Я буду мати свою власну родину. Я буду головою її, і ми сидітимемо цілі дні на гілках дерев.

— Це що за вигадка? — спитала Багіра.

— Так і будемо кидати гілки, і будемо влучати ними в старого Балу, — вів далі Моуглі. — Вони обіцяли мені це... Ах!

Товста лапа Балу стягла його з спини Багіри, і хлопець, лежачи між чотирма величезними лапами, помітив, що Балу дуже роалютувався.

— Моуглі, — сказав Балу, — ти розмовляв з родиною мавп?

Моуглі подивився на Багіру, щоб довідатись, чи не розгнівалася й вона, і помітив, що та дивилася люто й суворо.

— Ти був у родині сірих мавп, які не визнають законів і їдять все? Який сором!

— Після того, як Балу ударив мене по голові, — відповів Моуглі, умостившись знову на спині Багіри, — я втік, і сірі мавпи зліали з дерева і пожаліли мене. Нікому іншому не було до мене діла.

Він зітхнув.

— Родина мавп тебе пожаліла! — закричав Балу. — Та це ж неможливо, як неможливо й те, щоб гірська річка текла спокійно, або холодом віяло вітку від сонця! Ну, а далі що було, людська дитино?

— А потім... потім дали вони мені горіхів і інших ласощів і... і... взяли мене на руки, тай занесли аж на вершину дерев. Вони казали, що я їх брат з крові, тільки куций, і ще казали, що я колинебудь буду їх головою.

— Вони не мають голови, — відповіла Багіра. — Вони брешуть. Вони завжди брешуть.

— Вони були дуже добрі до мене і запрошували, щоб я знову до них прийшов. Чому ніколи ніхто не казав мені нічого про родину мавп? Вони так само, як і я, стоять на ногах. Вони не будуть бити мене товстими лапами. Вони бавляться цілими днями. Пустість мене до них! Недобрий Балу, пусти мене до них! Я знову хочу бавитися з ними.

— Слухай-но, людська дитино! — почав ведмідь, і голос його загув, як грім теплої ночі.

— Я навчив тебе законам всіх родин, що живуть у нетрях, крім родини мавп, що живуть на деревах. Вони не мають законів. Їх викинуто з нашого суспільства. Вони не мають навіть власної мови і вживають слів, котрі підслухують. Завжди вони підслухують, і підглядають, і вичікують, сидячи вгорі на гіллі. Наши шляхи різні. Вони не мають своїх проводирів. Вони не мають пам'яตі. Вони чваняться й говорять дурниці, і разом з тим думають, що вони — визначна родина, здана на великі діла в нетрях, — а впаде горіх, — і настрій їх міняється, вони починають сміятись і забувають про все. Ми всі в нетрях не знаємося з ними. Ми не п'ємо там, де п'ють мавпи, не полюємо там, де полюють вони; не вмираємо там, де вмирають вони. Чув колинебудь ти, щоб я говорив про родину мавп?

— Ні, — прошепотів Моуглі.

В лісі стояла мертвa тиша в той час, як Балу закінчив свою промову.

— Мешканці нетрів зігнали їх з своїх вуст, з своїх думок. Вони люті, брудні, не мають сорому і бажають, — коли ще можуть чогонебудь сталого бажати, — звернути на себе увагу мешканців нетрів. Але ми не звертаємо на них жодної уваги навіть тоді, коли вони кидаютъ нам на голови горіхи або різні відпадки.

Тільки-що Балу замовкнув, як у ту ж мить цілій дощ горіхів і гілок посыпався зверху, і вони почули верення, витя і побачили, як розлючені мавпи стрибали високо в повітрі поміж тонким гіллям.

— Родину мавп викинуто, — провадив далі Балу, — з суспільства нетрів. Пам'ятай про це!

— Викинуто, — повторила Багіра. — Але я була певна, що Балу попередив тебе давно вже про це.

— Я... Я...? Як же я міг знати, що він буде бавитися з такою мерзотою? Родина мавп! Пху!

Знову дощ горіхів і гілок посыпався їм на голови, і вони встали і пішли далі, захопивши з собою Моуглі.

Все що говорив Балу про мавп, було правою. Вони живуть на вершках дерев, а тому, що звірі рідко дивляться, вгору, то немає нічого спільногоміж ними. Коли ж мавпи побачать слабого вовка, пораненого тигра, або ведмедя, то вони мучать його, а щоб звернути на себе увагу звірів, вони кидають на них згори горіхи й гілки.

Іноді починають вони вити та скіглити своїх негарних пісень, пропонують мешканцям нетрів лізти на дерева і боротися з ними, або ж за якунебудь дурницю починають битися між собою і лишають трупи мавп там, де мешканці нетрів можуть їх бачити. Завжди збиралися вони вибрati собi когось за голову й ухвалити власні закони, але це кінчалося нічим, бо бони не могли держати в голові щонебудь, навіть протягом одного дня. Звичайно, ніхто із звірів не міг дістатися до них, але ж жаден звір і уваги на них не звертав.

Ось чому вони були так задоволені з того, що Моуглі прийшов до них побавитися і що Балу розгніався.

На дьому все й скінчилося б, бо вдача у мавп легковажна, але в одної з них виникла, як їй здалося, надзвичайна думка, і вона почала переконувати товариство, що Моуглі для них буде дуже корисним, коли вони приймуть його до своєї родини; адже він уміє сплівати гілки, щоб захиститися від вітру; якщо вони його ви-

крадуть, то він і їх навчить це робити. І справді, Моуглі мав 'деякі будівничі здатності, що перейшли до нього від предків — людей; часто будував він з гілок щось подібне до хаток, а мавпи дивилися з дерев на його роботу і дивувалися.

Тепер, як ім здавалося, наспів найкращий час вибрали собі голову і зробитися найрозумнішою родиною в нетрях, такою розумною, що всі будуть звертати увагу на них та заздрити їм.

Надумавши це, вони почали стежити за Балу, Багірою та Моуглі до того часу, поки опівдні лягли ті спочити. Моуглі, якому було соромно за свої вчинки, спав між Балу і Багірою; він постановив собі надалі не мати ніяких зносин з родиною мавпів.

Рантом відчув він, що міцні маленькі руки вхопили його за руки і ноги, потім гілля вдарило його по обличчю, і, нарешті, він здивовано побачив крізь тремтячі віти дерев, як Балу скочив на ноги і так страшенно заревів, що певно всіх збудив у нетрях, а Багіра, вищиривши зуби, плигнула на дерево.

Мавпи радісно заверещали і подалися на верхні віти, куди Багіра не могла дістатись. Всі вони галасали: „Вони звернули на нас увагу! Багіра звернула на нас увагу! Всі в нетрях захоплюються нами і дивуються з нашої спритності“.

І почали вони перескакувати з одного вершка дерева на другий. Розказати про це цілком неможливо. На висоті п'ятдесяти, сімдесяти, а то й сто футів над землею вони мають свої шляхи, і прямі і поперечні; ті шляхи, то вищі, то нижчі за гори, і тими шляхами вони можуть подорожувати, коли потрібно, то й ділу ніч. Дві найсильніші мавпи вхопили Моуглі під руки й скакали з ним з одного вершка на другий, а кожний їхній стрибок був не коротший, як двадцять футів. Коли б вони були без хлопця, то могли б бігти вдвое швидше, але вага його перешкоджала цьому. Ця незвичайна подорож захоплювала Моуглі, хоч від страшених поштовхів його нудило, і боліла йому голова. А як він побачив, як високо від землі несуть його і що навколо нього нема нічого, крім повітря, то серце йому завмерло від жаху.

Коли мавпи плигали з ним з дерева на дерево, він почував, як тоненькі гілки тріщали і згиалися під їхньою вагою; скиглячи та верещучи, вони кидалися в повітря то в один, то в другий бік і чіплялися передніми, або задніми руками за нижчі гілки сусіднього дерева.

Іноді він бачив, як простягаються на цілі милі спокійні зелені нетрі, подібно до того, як матрос з вершка щогли бачить безмежне море; а потім знову гілки і листя стъобали його по обличчю і він із своїми двома варто-вими спускається майже до землі. Так плигаючи, кричучи і виуючи, летіла родина мавп по деревах, та тягна за собою Моуглі, яко бранця.

Спочатку він боявся, що впаде, потім розсердився, — він розумів, що про боротьбу не було чого й думати, — і нарешті почав міркувати. Насамперед вирішив знайти когось, щоб подати вістку Балу та Багірі; він знов з якою скаженою прудкістю летіли мавпи, і будь певний, що його друзі не зможуть наздогнати їх. Шукати кого-небудь на землі було даремно; він бачив тільки вершки дерев. Тоді почав дивитися вгору і помітив, як плавав там, у прозорім повітрі Чіль-яструб, що пильнував своєї здобичі. Чіль помітив, що мавпи щось тягнуть, і каменем упав на якусь сотку сажнів уніз, щоб довідатись, чи не придастеться ця здобич і йому. В той час мавпи якраз витягли Моуглі на вершок дерева, і Чіль аж скрикнув від здивування, коли почув заклик своєї родини: — „Ми одної крові — ти і я...“ — Хвили гілок зійшлися над хлопцем, але Чіль підлетів до дальншого дерева саме вчасно, бо побачив маленьке смугляве обличчя, що з'явилось знову.

— Запам'ятай дорогу! — прошепотів Моуглі. — Розкажи Балу з Сеонійської родини і Багірі з скелі Ради.

— Від кого, брате? — Чіль до цього часу ніколи не бачив Моуглі, хоча, звичайно, чув про нього.

— Від Моуглі-жаби. Вони звуть мене людською дитиною. Запам'ятай дорогу.

Останні слова вигукнув він вже тоді, коли його піднесли в повітря. Чіль кивнув головою й знявся вгору так високо, що здавався завбільшки з порошинку. Він почав стежити своїми далекозорими очима, де саме нахилялися вершки дерев під мавпами.

„Вони ніколи далеко не заходять, — подумав він. — Ніколи вони не кінчають того, що почали. Родина мавп завжди шукає чогось нового. А тепер, здається мені, допробуються вони собі на лихо: Балу не птах, а Багіра може вбивати дещо й краще за козу“.

І підібравши під себе ноги, він плавав далі в повітрі, та все стежив за мавпами.

Саме в цей час Балу й Багіра були страшенно розлютовані і впали у велику розпuku. Багіра дерлася на дереву так завзято, як ніколи ще за все своє життя, але

тонкі гілки обламувалися, і вона сповзала додолу, обдираючи корою свої лапи.

— Чому ти не попередив людську дитину? — пропрівала вона до бідолашного Балу, котрий трюхикав, як тільки міг, сподіваючись побачити десь мавп. — Яка користь з твоїх стусанів, коли вони не змогли вберегти його від такого лиха та небезпеки!

— Швидше! Швидше! Може ж ми ще доженемо їх, — \ благав ведмідь.

— Такою ходою? Та від тебе втече поранена корова, а не то що мавпи. Хіба не знаєш ти, учителю законів, такий щедрий на стусани, що коли тобі хоч милю доведеться вертітися на всі боки, то ти луснеш? Сідай і думай. Складай плян. Тепер не час гнатися за мавпами. Вони можуть кинути його додолу, коли ми будемо, близько від них.

— Гррр! Ух! Може вже вони й кинули його, зморившись нести! Хіба можна вірити родині мавп? О, поклади мені на голову здохлих каїканів! Дай мені істи каміння! Віддай мене диким бджолам, хай закусають вони мене до смерті, і поховай мене разом з гіеною, бо я найпідліший з усіх ведмедів! Гррр! Ух! Ох, Моуглі, Моуглі! Чому я не попередив тебе про родину мавп, замість того, щоб товкти по голові. Можливо, що я витовк йому з голови і сьогоднішній урок, і він буде самітнім у нетрях, не знаючи головних закликів!

— Але ж тільки що проказував він мені всі заклики, — нетерпляче відповіла Багіра. — Балу, ти не маєш ні пам'яти, ні пошани до себе! Що подумали б в нетрях, коли б я, чорна пантера, почала вихилатись, як який-небудь Сагі-дикун, та вити?

— А яке мені діло до того, що подумають у нетрях? Може він вже мертвий тепер?

— Якщо не скинути вони його з дерева, щоб побавитись, або не уб'ють, коли набридне тягати за собою, то нам нема чого боятись. Він розумний, багато чого навчився, а крім того, має такі очі, котрих всі в нетрях бояться. Шкода тільки, що він попав в родину мавп: вони живуть на деревах і нікого не бояться з нашої родини.

Багіра замислилась і зализувала собі передню лапу.

(Див. продовження в наступному числі)

Ukrainisches Museum
3272 UWAN

Читайте ПРОДОВЖЕННЯ ОПОВІДАННЯ
В НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ РОМАН-ГАЗЕТИ,
яке з'явиться через два тижні.
Купуйте у всіх кіосках, або замовляйте в

Ukrainische Abteilung
z. Hd. Boegl's Buchhandlung
NEUMARKT i. d. Opt.
Obere Markstr.

ФРЖАН-ГАЗЕТА

Ч. 3

Р. КІЛЛІНГ

«БРАТИ МОУТЛІ»

(ОПОВІДАННЯ з життя дитини між звірями)

Р. КІПЛІНГ

Брати Моуглі

(ОПОВІДАННЯ З ЖИТТЯ ДИТИНИ МІЖ ЗВІРЯМИ)

„Brothers Moughli”

(a Kipling translation)

Переклад з англійського

Ч. 3

1948

НЕКАРСУЛЬМ

Накладом Укр. друкарні Га-Іг в Некарсулмі.

Lizensträger Ignatiw.

**Herausgegeben mit Genehm. der Publ. Control OMG Würt.-Baden.
Inf. Contr. Div. Heilbronn, 10.9 1947.**

**Druck: Ukrainianische Abteilung Ha-Ig der Druckerei O. Grosskinsky
Neckarsulm.**

ЗМІСТ ПОПЕРЕДНЬОГО РОЗДІЛУ.

Дія проходить в нетрях Індії, в Сеонійських горах.

В нетрях опиняється дитина, яку залишили батьки, утікаючи від тигра. Вовки, вививши дитину, забирають її в своє лігво, а пізніше приписують до своєї родини. Її назвали — Моуглі.

Тигр Шер-хан, знавши про присутність дитини, полюс за нею і просить вовків віддати її йому, яко його здобич. Вовки пильно охороняють.

Минуло 11 літ. Дитина-Моуглі ріс і виховувався разом з вовчятами. Найближчі друзі Моуглі — пантера Багіра і ведмідь Балу повчують його законам нетрів, а також про те, що тигр Шер-хан є його ворог.

Шер-хан, використавши старість голови родини вовків Акели, затоваришував з молодими вовками і підбурював їх проти Моуглі. Багіра пропонує хлопцеві для самооборони піти в ближче село й дістати вогню, чого вовки і тигр дуже бояться. Моуглі дістас вогонь і повертається на скелю Раді... З допомогою вогню він погрожує вовкам та Шер-ханові за їх ворожість

З необережності Моуглі, мавпи викрадають його і переносять в своє лігво. По дорозі це замічає птах Чіль.

— Ах, який же я дурень! Ну, який же я гладкий мурий дурень! — закричав Балу, зірвавшись на ноги і струшувачись. — Правду каже Газі, дикий слон: „Кожний чогось та боїться“, а родина мавп боїться Коа, пітона*), що живе на скелі. Він лазить так, як і вони. Він вночі краде молодих мавп, і коли хоч тільки прошепотіти його ім'я, то у них хвости холонуть від жаху. Ходім до Коа.

— Чим же він може допомогти нам? Він не належить до нашої родини, — він без ніг і має найлютіші очі в світі... Він дуже старий і занадто розумний.

— Крім того, він завжди голодний, — провадив далі Балу, і в голосі його відчулася надія. — Пообіцяй йому як найбільше кіз.

— Він спить цілий місяць після того, як наїсться. Він і тепер, певно, спить, а коли й не спить, то він же й сам може вбивати кіз.

Багіра дуже мало знала про Коа, а тому її ставилася з недовір'ям до Балових міркувань.

* Пітон — гадюка-полоз, що живе в Індії.

— Ну, ти та'я, старий вже ловець, зуміємо якось умовити його.

Балу почухався своїм грубим плечем об Багіру, і пішли вони обом до Кoa-шітона, що жив на скелі.

Він лежав, простягшись на гарячому камінні, грівся проти сонця, та милувався своєю вродливою новою шкурою. Останніх десять днів він пробув на самоті, міняючи шкуру, і тепер вона блища, як криця. Витягнувши туцу голову, Koа звивав своє довге тіло в ріжні фантастичні вуали та облизував губи, чекаючи на обід.

— Він ще нічого не єв, — промовив Балу і полегше-но зітхнув. — Будь обережна, Багіро: він зле бачить після того, як змінить шкуру, і раптом може напасті.

Koа не належав до отруйних гадів, — він навіть з приизрством ставився до них і вважав їх за щось жахливе. Його сила заховувалася в страшних міцніх об'їмах і, коли він обвивав і здавлював свою здобич, то ніщо вже не могло її врятувати.

— Щасливого полювання — промовив Балу, сідаючи. Koа, як і всі гади з його родини, не дуже дочував; він не зрозумів привітання, тому підвівся і про всяк випадок приготувався до бійки.

— Щасливого полювання зичу всім вам, — відповів він. — Ого, Балу, чого тобі тут треба? Щасливого полювання, Багіро! Певно хтось між нами голодний. Чи немає якоїнебудь новини про сари, або хоч про кіз? Я такий порожній, як той колодязь, що висох улітку.

— Ми йдемо на полювання, — відповів байдуже Балу. Він знов, що підганяти Koа не треба, бо той був занадто зараз голодний.

— Дозвольте і мені прилучитись до вас, — сказав пітон Koа. — Якийнебудь зайвий стрибок не становить нічого для тебе, Багіро, або для тебе, Балу, а я... я му-шу чекати цілий день денебудь коло стежки, а опівночі плаzuвати по деревах, щоб впіймати денебудь молоденьку мавпу. Ex! Та й дерева тепер зовсім не ті стали, як були за моєї молодості. Все натрапляю на якісь трухляві гілки та сучки.

— А може це тому, що ти маєш занадто велику і довгу постать? — зауважив Балу.

— Так, я, дійсно, занадто довгий, дуже довгий, — від-

повів Коа з відтинком погорди. — Але всетаки винен і молодий ліс. Нещодавно, вірите, я трохи не впав під час полювання, справді, трохи-трохи не впав. Хвіст мій не щільно обкрутився навколо дерева, я посковзнувся і розбуркав родину мавп; от і почала вона взвивати мене всячими непристойними назвами.

— Безногий жовтий земляний червак, — промурчала собі у вуса Багіра, ніби-то намагаючись щось пригадати.

— Цсс! Та невже вони так називали мене колинебудь? — спітав Коа.

— Так, щось подібне кричали вони нам минулого місяця, але ми не звертаємо на них уваги. Вони верзуть усякі дурниці, навіть кажуть, що ти ловиш тільки козенят, — і то ж то безглузді оті мавпи, — бо кажуть, що ти бойшся цапових рогів, — закінчила Багіра солоденьким та привітним голоском.

Гади, звичайно, рідко виявляють свій гнів, а особливо такі, як старший полоз Коа, але в цю мить Балу і Багіра побачили, як зразу від гніву набрякла й затремтіла його шия.

— Родина мавп змінила місце свого полювання,—спокійно зауважив пітон Коа.

— Сьогодні я вилазив туди, на сонце, і чув, як вони кричали на вершках дерев.

— Ми... от ми і йдемо тепер слідком за мавпами, — відповів Балу, але слова якось застрявали йому в горлі, бо оскільки може він пригадати, що не було ніколи такого, щоб хтонебудь з мешканців нетрів цікавився справами мавп.

— Безперечно, щось важливе примушує слідкувати за мавпами двох таких відважних ловців, що певно йдуть завжди проводирями в своїх родинах, — сказав проникливо і ввічливо Коа, надминаючись з джалівості.

— Так, важливe — почав Балу, — я — старий, а часом і безглуздий, учитель коло дітей вовчої родини в Сеонійських горах, а Багіра...

— Багіра й буде Багірою, — перебила його пантера і, стуляючи рота, голосно клацнула зубами: вона зовсім не хотіла удавати з себе смирину. — Річ у тім, Коа, оті мавпи, що рвуть горіхи та листя з пальм, укraли нашу

людську дитину, — про неї ти мабуть чув.

— Так, дещо я чув від Сагі, — він дуже чваниться своїми голками, — так, про людську дитину чув я, що нібито її прийняла до себе вовча родина, але я не йняв тому віри. Сагі завжди має що розказати, але страшенно переплутує все, і воно виходить дуже кепсько.

— Але це таки правда. Це така людська дитина, якої ще й на світі не було, — промовив Балу, — це найрозумніша, найсміливіша і найкраща дитина, — мій власний учень, котрий прославить ім'я Балу по всіх нетрях; а крім того, я... ми... ми його любимо, Коа.

Цсс! Цсс! — відповів Коа, вигинаючи на всі боки свою голову. — Мені також відоме кохання! Ого, скільки зміг би я розказати вам про кохання...

— Але для того, щоб вислухати оті оповідання як слід, треба зачекати ночі, коли ми будемо не голодні, — хутко перебила його Багіра. — Наш хлопець в цей час сидить у мавпі в неволі, а ми знаємо, що на всі нетрі мавпи бояться тільки Коа.

— Так, це правда, вони тільки мене й бояться. Ще б пак вони мене не боялися, — промовив Коа. — Брехливі, дурні, чванливі, — чванливі, дурні, брехливі, — от що таке мавпи. Але хлопцеві між ними не солодко буде. Ім набридає рвати горіхи і вони жбурляють ними додолу; вони носяться з якоюнебудь гілкою, мають зробити з неї щось дивне, але кінчають тим, що ламають її надвое. Так, хлопцеві нема чого заздрити. Ага вони називали мене також жовтою рибою, адже ж так?

— Черваком, черваком, — земляним черваком! — закричала Багіра, — а також і ще дечим, але я соромлюсь вимовити ті слова. — Ми нагадаємо їм, що вони повинні з довагою говорити про свого владику!

— Ааа! Цсс! Ми повинні пригадати їм це! Куди ж вони подалися з дитиною?

— Одним нетрям те відомо. Мені здається, на захід, — відповів Балу. Ми гадали, що тобі це відомо, Коа.

— Мені? Як то? Я ловлю їх, коли трапляються вони на шляху моєму, але не полюю виключно за ними, як не полюю за жабками, або зеленою травою, що росте по болотах. Цсс!

— Вгору! Вгору! Вгору! Ей! Ей! Глянь вгору, Балу з Сеонійської родини вовків!

Балу глянув вгору, щоб довідатись, звідки лине голос. Чіль-птах спускався вниз і краї піднятих крил його були осяяні сонцем. Надходив вже час, коли Чіль мав спати, але він все літав по нетрях, та розшукував Балу, котрого важко було побачити в гущавині дерев.

— Чого тобі треба? — запитав Балу.

— Я бачив Моуглі між родиною мавп і він прохав розповісти про це тобі. Мавпи потягли його за річку, у своє місто — Холодні Лігви. Можливо, що вони перебудуть там ніч, можливо днів десять, а можливо, що тільки одну годину. Я наказував кажанам, щоб вони стежили за ними, коли смеркне. Ну, а тепер я зробив все, що треба було. Бажаю щасливого полювання всім, хто на долі!

— Бажаю тобі доброго сніданку! Надобраніч! — закричала Багіра.. — Як тільки відймаю щонебудь на полюванні — лишу тобі одному цілу голову, найкращий між шуліками, друже!

— Не варто про це говорити, це ж дрібниці! Хлопчицько благав мене допомогти і промовив до мене головні наші заклики. Що ж я мав робити! — І птах почав круজляти та здійматись все вище й вище до місця своєї ночівлі.

— Але, прошу, він не забув скористуватись тими закликами, які вивчив, — вромовив Балу гордо. — Ви уявіть собі, таке мале і пригадало всі головні заклики птахів, навіть тоді, коли тягли його по вершках дерев.

— Вони були дуже добре вбиті йому в голову, зауважила Багіра. — Але я тішусь з того. Ну, то йдемо до Холодних Лігов.

Всі знали, де лежить та місцевість, але мало хто заходив до неї, бо те, що вони звали Холодними Лігвами, було не що інше, як давно залишене старе місто, яке заховалося в нетрях. А звірі взагалі рідко користуються з того, з чого користувалася людина. Вепр ще іноді заходив туди, а горді войовничі родини — ніколи. Крім того, там мешкали мавпи, коли можна сказати, що вони мали якесь більш-менш постійне місце замешкання. От ще й тому ніхто з звірів, що мають гідність, близь-

ко не підходив до тих Холодних Лігов; хіба іноді в но-
суху забреде туди звір, бо там у напіврозвалених коло-
дязях можна знайти воду.

— Дорога туди не близька, часу забере до півночі і
треба йти негайно, — промовила Багіра.

Балу зробився дуже уважним.

— Я буду йти так скоро, як тільки можу, — промо-
вив він з тривогою в голосі.

— Ми не можемо чекати на тебе; ходи за нами, Ба-
лу. Я і Коа мусимо поспішати.

— Чи з ногами я, чи без ніг, але у всякому разі від
тебе не відстану, хоч ти і чотири ноги маєш, — відру-
бав коротко Коа. Балу спробував бігти за ними, але ж
захекався і мусів сісти. Отже, вони пішли сами, умо-
вившись, що Балу прибуде до міста пізніше. Багіра, ви-
скоком, подалася наперед. Коа мовчки поліз за панте-
рою, і не відставав від неї. Коли вони дійшли до гірсь-
кого потоку, то Багіра випередила його: вона пе-
рестрибнула потік, а Коа мусів переплисти його, при
чім весь він склався під водою, тільки вистромив го-
лову та невеличку частину тіла. Але на сухому він
знову наздогнав її.

— Однаке, — сказала Багіра увечорі, — ти мистець хо-
дити.

— Я голодний, — відповів Коа, — а ще й те важить
тут, що вони називали мене рябою жабою.

— Черваком, — земляним черваком, а до того ще й
рудим.

— Ну, байдуже... Ходім! Коа, ніби прикишівши до землі, видивився своїми гострими очима найкоротший шлях і поліз якнайскорше.

А родина мавп у Холоднім Лігві в той час і не здумала про друзів Моуглі. Вони принесли хлопця в абуте місто і були з того дуже задоволені. Моуглі до цього часу ще не бачив індуського міста, і воно здавалося йому чиєсь надавичайним, чарівним, хоч і було майже цілком аруйноване. Якийсь король збудував його на високій горі. Досить важко було побачити вибруковані дороги, що вели до воріт, трухляви стовпи, які висіли на завісах, сточених іржею. Де-не-де на стінах росли дерева; огорожа погнила і розвалилася, а з вікон багати густими китицями позвисали на стіни дикі повзкі рослини. Величезний палац без покрівлі стояв на вершині гори; мармур подвір'я та водограїв потріскався і вкрився червоними та зеленими плямами; навіть кам'яні будівлі, де колись містилися королівські слони, поросли зверху і з боків травою та молодняком. З палацу було видно багато домів без дахів, що нагадували собою щільник без меду; незgrabний шматок каміння, що був колись ідолом, за тім місці, де перехрещувалися чотири дороги: ями на розі вулиць, що були колись громадськими колодязями, і аруйновані вершки церков, порослі дикими фігами...

Родина мавп назвала це місто своїм і удавала, що ставиться призирливо до тих, хто живе в нетрях. А проте, зовсім вони не розуміли ні значіння тих будівель, ні того, як їх використати. Вони сідали колом у королівській залі засідань і съкалися, гадаючи, що роблять це так само люди на засіданнях; або забігали до хат і збиралі шматочки старих прикрас, а потім забували, куди клали їх, сварились, верещали і бились; далі раптом переставали битись, починали бавитись на терасах королівського саду, трусили троянди та помаранчі, щоб подивитись, якпадають квітки і овочі. Вони обійшли всі коритари, темні підземні ходи палацу й сотні маленьких кімнат, але завжди забували те, що бачили і те, чого не бачили. Скакали всюди то по-одинці, то збиралися гуртками й розмовляли про те, що вони занадто подібні до людей. Пили з колодязів, засмічували і кала-

мутили воду, бились над нею, а потім сходилися докути і кричали: — „Нема нікого в нетрях, хто був би та-
кий розумний, добрий, спритний, сильний і зродливий, як
ми, мавпи!“ Так жили вони у місті до того часу, поки
воно надокучувало їм, а тоді знову поверталися на
вершки дерев, сподіваючись, що на них звернуть увагу
мешканці нетрів.

Моуглі, вихований на законах нетрів, не розумів тако-
го життя, і воно йому не подобалось. Мавпи принесли
його до Холодного Лігва далеко по-півдню і, замість
того, щоб іти спати, як мало б бути на думку. Моуглі
після такої далекої подорожі, вони побралися за руки і
почали танцювати та співати своїх дурних пісень. Од-
на мавпа почала виголошувати промову і звернула ува-
гу своїх товаришів на те, що придбання Моуглі зробить
нову епоху в історії їх родини, бо він навчить їх сплі-
тати гілки дерев і очерт, щоб захиститися від дощу та
холоду. Моуглі зірвав кілька гілочек батіжкових рослин
і почав переплітати їх, нахиляючи то в один, то в дру-
гий бік, а мавпи намагались робити так, як і він; але
за кілька хвилин їм це набридло, і вони почали смика-
ти одна одну за хвіст та стрибати.

— Я хочу істи, — сказав Моуглі. — Я чужий в цій
частині нетрів. Принесіть мені чого-небудь поїсти, або
дозвольте тут полювати.

Двадцять, а може й тридцять мавп в ту ж мить по-
бігли нарвати йому горіхів; але по дорозі побилися, по-
розсипали майже всі зібрани горіхи і вирішили, що не
варто нести тих, які ще лишалися. Моуглі дуже сумував:
він був голодний і сердитий. Блукуючи вулицями
вимерлого міста він час-від-часу вигукував ловецькі
заклики ріжних родин, але ніхто не відповідав йому, і
він зрозумів, що попав у досить дике місце.

„Все, що казав Балу про мавп, цілком справедливо,
— думав він. — Вони не мають законів, не мають ло-
вецького заклику, не мають над собою голови, у них
тільки й того, що гідкі пісні, та маленькі рухливі роз-
бишацькі руки. „Якщо я помру з голоду, або вони за-
б'ють мене, то винити не маю кого: я сам в цьому ви-
нен. Але мушу докласти всіх сил, щоб повернутися до
своєї родини. Звичайно, Балу провчить мене, але то

все ж таки краще, ніж полювати з мавпами за листками троянд".

Як тільки наблизився він до стіни міста — з'явилися мавпи і потягли його назад, намагаючись пояснити йому, що він не розуміє свого щастя, а щоб він краще все те зрозумів, вони щипали його. Моуглі сціпив зуби і, не кажучи ні слова, пішов з мавпами на ґанок з червоного пісковика, що був над колодязем, до половини заповненого водою. Звідти видно було зруйнований літній палац з ~~блакитного~~ мармуру, що був збудований для королів, котрі померли вже сотні літ тому. Вигнута стеля місцями обвалилася і загородила підземний хід, яким мали звичай ходити королівни. Молочно-бліі стіни були покрашені надзвичайно гарною різьбою, вицяцьковані агата-ми, сердоліками, яшмою і, коли з-за гори виплив місяць і осяяв палац, то від нього лягли тіні, наче гарні оксамитові вишивки. Хоча Моуглі і почував себе стомленим, нещасним, хотів дуже спати і був голодним, але не міг вдержатись від сміху, коли з двадцять мавп, перебиваючи одна одну, почали запевняти його, які вони розумні, сильні та вродливі і який він дурень, що хоче піти від них. — „Ми визначна родина! Ми надзвичайна родина в нетрях! Ми всі такої думки — значить це правда! —кричали вони:—тому, що ти нічого ще про нас не знаєш, а зможеш переказати наші слова всім родинам нетрів, то ми розповімо тобі все про видатних наших братів, хай, нарешті, всі нетрі звернуть на нас увагу“. Моуглі не перечив, а мавп зійшлося на ґанок, не одна сотка, щоб послухати промовців, котрі будуть вихвалюти їх родину. Коли ж промовець спинявся на хвилину, щоб відпочити, всі слухачі кричали разом:—„Це правда! Ми всі погоджуємося з тим, що ти кажеш!“—Моуглі кивав головою, мрежив очі і казав: — „Так“, та й то тільки тоді, коли запитували його, бо голова йому крутилася від того шуму та гармидеру. „Напевно Табаки-шакал іх всіх покусав, — думав він — і тепер вони показалися. Безумовно, вони скажені. Невже вони ніколи не сплять? Ось хмарка затулила місяць. Ах, коли б ця хмарка була більша, я б зміг скористуватися темрявою і втікти від них. Шкода тільки, що я дуже стомлений.

Цієї ж хмарки чекали і двоє спільників, що лежали в

долині коло міської стіни: Багіра і Коа знали добре, які небезпечні мавпи, коли їх багато, а тому й не хотіли відразу чіпати їх. Мавпи кидаються у бійку тільки тоді, коли їх буде не менш, як сотня проти одного ворога.

— Я полізу щід західної стіну, — прошепотів Коа.
— Добре, що звідти доведеться мені лізти вниз. Звичайно, вони не кинуться мені на спину, хоч би їх була і сотня, але...

— Гаразд, — відповіла Багіра. — Ах, якби це Балу був тут! Ну, робімо, що можемо. Як тільки та хмарка затулює місяць, я піду на ганок. У них там якась нарада коло Моуглі.

— Щасливого полювання! — сердито сказав Коа і полів до західної стіни. Вона була зруйнована менше ніж інші; але всетаки величезному положові довелося витратити досить часу, щоб відшукати шлях поміж камінням.

І в той час, як хмарка затулила місяць, а Моуглі вирішив тікати тільки-но з'явиться друга, він почув легенькі кроки Багіри, що йшла по ганку. Чорна пантера хутко й нечутно вибігла нагору і почала давати стусани, — (вона не мала часу пускати в дію зуби) мавпам, що сиділи тісно навколо Моуглі. Ті зчинили крик від жаху та болю. Але в той час, як Багіра перечепилася і впала, ідучи по збитих мавпах, одна з них закричала: — „Вона лише сама. Уб'ємо її! Уб'ємо!“ — Кусаючи, дряпаючи та скиглячи, обстутили мавпи Багіру, а п'ять чи шість вхопили Моуглі, витягли його на стіну літнього палацу і пхнули в дірку, що була аж на самому верху. Коли б Моуглі був вихованій людьми, то там би він забився, падаючи з височини 7 сажнів. Але хлопець зробив все так, як вчив його Балу і встав на ноги.

— Зачекай там, — закричали мавпи, — поки ми уб'ємо твоїх друзів, а потім ми будемо бавитись з тобою, якщо тільки отруйні гадюки лишать тебе живим.

— Ми одної крові — ви і я! — швидко промовив Моуглі заклик гадючого кодла. З усіх боків у руїнах почулось шипіння і шелест і хлопець, про всяк випадок повторив заклик ще раз.

— Він говорить правильно! Схиляйте всі голови до долу! — прошепотіло з кільканадцять голосів. (Усяка руїна

В Індії рано чи пізно став притулком для гадюк, а тому і старий палац був переповнений кобрами.* — Стій спокійно, маленький братику, а то твої ноги можуть нам пошкодити.

Моуглі стояв так смирно, як тільки міг, та дивився з цікавістю крізь отвори в різьбі. До нього долинав страшений шум бійки, скриплення та крики мавп, що обступили чорну пантеру, і глухе хрипке ревіння І. Саме в той час вона відбивалася від них,—била їх, вертлася і підскакувала над натовпом своїх ворогів. Це вперший раз довелося Багірі боронити своє життя.

— «Напевно й Балу недалеко десь, бо Багіра сама не прийшла б», — подумав Моуглі й закричав: — До ставка, Багіро! Тікай до води. Тікай і плигай у воду! Поспішай до води!

Багіра, почувши голос хлопця, впевнилася, що він живий, і це надало їй сили. Заважто билася вона за кожний ступінь, повільно посугуваючись до води. Ралтом із-за зруйнованої стіни, що стояла найближче до нетрів, почувся воявничий крик. Балу, старий ведмідь, біг що духу, але не міг швидко дістатися до місця бійки.

— Багіро, я тут! — закричав він, — я лізу! Я поспішаю! Каміння котиться мені з-під ніг! Зачекай на мене, о, гідке кодло мавп! — Засапавшись, він вискочив на ґанок і в ту ж мить поринув з головою у хвилях мавп. Потім він присів, простяг лапи, вхопив ними стільки мавп, скільки могло там вміститися і почав їх локшити. Чути було один за одним удари: гуп! гуп! гуп! нібито працював водяний млин. Далі Моуглі помув шум, ще далі щось упало і хлюпнула вода; хлопець зрозумів, що Багіра пробилася до води, куди не могли залізти мавпи. Пантера вся занурилася у воду, лише голову висунула, а мавпи кучами стояли навколо ставу. Вони люто стрибали, готовуючись кинутись на неї, коли вона вийде до Балу. Тоді Багіра піднесла голову, з бороди їй капала вода, і вона в розпушці проказала гадючий за-клика: — «Ми одної крові, — ти і я... бо боялася, чи не втік часом Коа. Навіть Балу, який ледве давав собі раду з мавпами, закрехтав, почувши, що Багіра клика-

*) Очкових гадюк в Індії називають кобрами.

ла на поміч. Коа в той час продирався по-над західною стіною, скидаючи в яму ті каміння, що траплялися йому на шляху.

Він хотів вибрати краще місце де б спуститись, і разів зо два згортався, щоб переконатись, чи не зранено його тіло.

Балу між тим бився, мавпи вили на щаблях навколо Багіри, а Мант, кажан, літав скрізь, та розносив вістку про велику бійку в нетрях. Шум від цієї бійки розбуркав усіх птиць на кілька миль навколо; Газ, дикий слон, заревів, а ті мавпи, що перебували в різних кінцях нетрів, попрокидалися і пігнали по деревах на допомогу своїм до міста Холодне Лігво. Нарешті, з'явився Коа, величний, голодний, готовий до бійки. Сила Коапітона полягає в стусанах, що він іх дає головою. Уявіть собі удар списка або молотка, що важить тисячу фунтів, і ви зрозумієте силу, з якою б'є Коа. Пітон, завдовжки чотири або п'ять футів, може збити з ніг людину, коли вдарить її у груди, а Коа, як вам відомо, мав тридцять футів завдовжки. Перший удар його був спрямований саме в ту гущу, що згрудилася коло Балу. Всі мавпи відразу кинулися в розтіч, кричучи:

— Коа! Це Коа! Тікайте! Рятуйтеся!

Коли дітваки мавп поводяться негречно, то старші, звичайно, лякають їх оповіданнями про Коа, нічного злодягу, котрий може лазити по деревах тихше, ніж росте мох, котрий може стягти найсильнішу мавпу, про старого Коа, що може удавати з себе суху гілку, або гнилу колодку, та так, що найрозумніша мавпа не зauważить, аж поки гілка, або пень не обвинеться навколо неї. Мавпи боялися Коа більш усього на світі, бо ні одна не могла навіть уявити собі його могутності, ні одна не сміла дивитися йому в очі і ні одна не виходила живою з його обіймів. І через те вони тікали, видряпуючись, перелякані, по стінах домів, а Балу глибоко і полегшено зітхнув. Шерсть на ньому була далеко густіша, ніж на Багірі, але й вона порідшла під час бійки.

Тоді Коа в перший раз розявив рота і вимовив одне довге шипляче та свистяче слово.

Навіть ті мавпи, що поспішали на підмогу до Холод-

ного Лігва і були ще далеко, — раптом спинились і позгиналися так, що аж гілки під ними затріщали; а мавпи, що були на стіні, принишкливі. У тій тиші, що оповидала місто, Моуглі почув, як Багіра вийшла з води та обтрущувала свою мокру шерсть. Потім знову почувся галас та стогін мавп. Вони дерлися ще вище на стіні, чіплялися за шпії кам'яних ідолів, верещали і страшено метушилися. Моуглі, дивлячись на все те, стрибав від радощів. Він припав оком до віконечка і кричав посовиному, що було ознакою глузування та призирства.

— Витягніть людську дитину з тої ями. Я зовсім змутилась, — промовила Багіра. — Візьмім людську дитину та й ходім. Вони знову можуть напасті на нас.

— Вони не рушать з місця доти, аж доки я не дозволю їм. Стійте так! — зашепів Коа, і знову запанувала мертвна тиша. — Я не міг приліти раніше, але мені здалося, що я чув твій заклик, — сказав він, звертаючись до Багіри.

— Можливо що я... Я крикнула під час бійки, — відповіла Багіра. — Ти ранений, Балу?

— Я напевно не знаю, цілій я, чи розірвали вони мене на сотні маленьких шматочків, — відповів Балу, тримаючи то одною то другою лапою. — Фу! Мені скрізь болить. Коа, я та Багіра, тільки дякуючи тобі, лишились живими!

— О, не варто навіть говорити про це. А де ж хлопець?

Тут у ямі. Я не можу вилізти звідци, — закричав Могул.

Край стіни був досить високо від нього.

— Заберіть його звідци. Він стрибає, як Мор-павич і може подушити наших дітей, — почув він коло себе голоси кобр.

— Га! — промовив Коа. — Цей малий скрізь має друзів. Відійди геть, хлопчісъко,стережись отруйне кодло! Я проб'ю стіну.

Коа уважно обдивився й, проміривши щілину в прорізі, впевнився, що стіна тут не міцна; він ударив об неї кілька разів злегка головою, щоб визначити відстань. Потім підніс на кілька футів своє тіло над землею і

почав гатити головою по стіні. Після кількох важких ударів частина стіни упала, і навколо цього місця з'явилася хмара пороху. Моуглі вискочив крізь дірку і, кинувшись до Балу та Багіри, став між ними й обняв їх за шиї.

— Поранений ти? — спитав Балу, ніжно притиснувшись до нього.

— Я незадоволений, голодний, але ні краплиночки не поранений; але ж як люто вони били вас, мої брати! Ви в крові!

— Інші теж,— сказала Багіра, облизуючись і поаираючи на мертвих мавп, що валялися скрізь по ґанку і кругом ставу.

— Це дурниці! На це не слід звертати уваги, коли не поранений ти, о, моя гордість, найкраща між усіма жаблятами! — промімрив Балу.

— Про це потім поговоримо, — зауважила досить холодно Багіра. (Це неприємно вразило Моуглі). — Тут Коа, що переміг у бійці і що завдяки йому ти лишився живим. Піди, Моуглі, подякуй йому так, як велять наші звичаї!

Моуглі обернувся і побачив величезну голову штона, що коливалася над його головою.

— Так ось яка ця дитина, — промовив Коа. — Він має дуже ніжну шкуру і трохи схожий на мавпу! Бережесь, хлопче, щоб якнебудь помилково не подумав я, що ти мавпа. Я але бачу в той час, як змінюю шкуру.

Ми одної крові, — ти і я, — відповів Моуглі. — Цієї ночі ти врятував мене від смерти. Моя здобич буде твою здобиччю тоді, коли ти будеш голодний, милив Коа!

— Дякую, маленький братику, — сказав Коа, і очі йому заблищають. — А що може убити такий сміливий мистець? Я так питают, про всяк випадок!

(Продовження в наступному числі).

Ukrainisches Museum
3242 UWAN

Читайте ПРОДОВЖЕННЯ ОПОВІДАННЯ
В НАСТУПНОМУ ЧИСЛІ РОМАН-ГАЗЕТИ,
яке з'явиться через два тижні.

Жадайте у всіх кіосках, або замовляйте в

Ukrainische Abteilung
z. Hd. Boeg's Buchhandlung
NEUMARKT i. d. Opf.
Obere Markstr.